

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ
ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ, ΜΕ ΘΕΜΑ

«Τα θρησκευτικά μνημεία στην Τουρκοκρατούμενη Κύπρο: όψεις και πράξεις μιας συνεχιζόμενης καταστροφής»

● Του Λουκά Παναγιώτου, Διευθυντή Ραδιοσταθμού «Λόγος»

Ανοιξε, το μεσημέρι της Τετάρτης 28 Μαΐου 2008, τις πύλες της και παρέμεινε ανοικτή εις κόσμου κοινωνία για μία, περίπου, εβδομάδα η φωτογραφική έκθεση, με θέμα «Τα θρησκευτικά μνημεία στην Τουρκοκρατούμενη Κύπρο: όψεις και πράξεις μιας συνεχιζόμενης καταστροφής» που διοργανώνει το Μουσείο της Ιεράς Μονής Κύκκου, σε συνεργασία με τον Ευρωβουλευτή Παναγιώτη Δημητρίου και την ομάδα του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (Χριστιανοδημοκράτες).

Η έκθεση αποτελείται από 30 περίπου φωτογραφίες και σ' αυτές αποτυπώνεται εύγλωττα η σημερινή τραγική κατάσταση των χριστιανικών μνημείων μας και η καταστροφική μανία της κατοχής. Στόχος της να διαφωτίσει τους ευρωπαίους πολίτες για το δράμα του κυπριακού ελληνισμού και την καταστροφή της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Παρόντες στα εγκαίνια της εκθέσεως ήταν μεταξύ άλλων ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κ. Hans-Gert Pöttering, ο Πρόεδρος της ομάδας του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (Χριστιανοδημοκράτες) κ. Joseph Daul, ο αντιπρόεδρος του ΔΗΣΥ κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, όλοι οι Κύπριοι Ευρωβουλευτές, Έλληνες και ξένοι Ευρωβουλευτές, πρέσβεις, επίσημοι και πλήθος κόσμου. Παρόντες επίσης, από εκκλησιαστικής πλευράς, ο Θεοφι-

λέστατος Χωρεπίσκοπος Νεαπόλεως Πορφύριος, ο εκπρόσωπος της Εκκλησίας της Ελλάδος στις Βρυξέλλες, μητροπολίτης Αχαΐας Αθανάσιος, εκπρόσωπος του μητροπολίτη Βελγίου και του μητροπολίτη Γαλλίας.

Μητροπολίτης Κύκκου και Τηλλυρίας κ. Νικηφόρος

Ως «κραυγή αγωνίας» για τα χριστιανικά μνημεία πολιτισμού στην κατεχόμενη από τα τουρκικά στρατεύματα Κύπρο, που μεθοδικά και εσκεμμένα καταστρέφονται, χαρακτήρισε την έκθεση, ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Κύκκου και Τηλλυρίας κ. Νικηφόρος.

«Η παρούσα έκθεση», ανέφερε, στην ομιλία του, ο Πανιερώτατος, «καρπός ερευνητικού προγράμματος του Μουσείου της Ιεράς Μονής Κύκκου, παρουσιάζει με φωτογραφίες τη συντελούμενη στην κατεχόμενη βόρεια Κύπρο πολιτιστική καταστροφή, με στόχο την ευαισθητοποίησή σας, την ευαισθητοποίηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, την ευαισθητοποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ευαισθητοποίηση της διεθνούς κοινωνίας, ώστε να ασκηθεί αποτελεσματική πίεση και να σταματήσει το κακό, να επιστραφούν, δηλαδή, οι χριστιανικοί αυτοί χώροι λατρείας στον νόμιμο ιδιοκτήτη τους, την Εκκλησία της Κύπρου, ώστε να προχω-

ρήσουμε στην επιδιόρθωση, ανακαίνιση και επαναλειτουργία τους».

«Η συνείδηση του πολιτισμένου κόσμου δεν είναι δυνατό να συνεχίζει τον εφησυχασμό της μπροστά στην τραγωδία αυτή που συντελείται καθημερινά», σημείωσε ο Κύκκου Νικηφόρος. «Δεν είναι δυνατό, πλέον, να κλείνουμε τα μάτια μπροστά στην πολιτιστική αυτή αιμορραγία στο σώμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Παρατήρησε, ακόμη, ότι «όσο δεν θα αποκαθίστανται, θα στέκουν εκεί ακρωτηριασμένα, βεβηλωμένα και κατεστραμμένα, για να καταγγέλλουν τους μισαλλόδοξους

κατακτητές που τα τραυμάτισαν και να ζητούν δικαίωση από όλο τον πολιτισμένο κόσμο».

Ο Μητροπολίτης Κύκκου αφού παρουσίασε, ενώπιον των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με τα μελανότερα χρώματα τη συνεχιζόμενη, συστηματική και εσκεμμένη καταστροφή των χριστιανικών μνημείων στην κατεχόμενη Κύπρο, ευχήθηκε, η φωτογραφική έκθεση, να αποτελέσει το «εγερτήριο σάλπισμα για όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, ώστε να αφήσει την εκνευριστική αδιαφορία της και να μετασχηματίσει τον εφησυχασμό της σε ενέργεια και δράση

προς προστασία της κοινής μας αυτής Ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς».

«Εμείς οι Έλληνες χριστιανοί της Κύπρου, πιστεύουμε στην Ευρώπη» ανέφερε. «Πιστεύουμε στον πολιτισμό που κουβαλά η Ευρώπη για πολλούς αιώνες μέσα της, και που έχει ως αφετηρία και βάση το πνεύμα της ανοχής, της αλληλεγγύης, της συνεργασίας και της αγάπης. Εμείς οι Έλληνες χριστιανοί της Κύπρου θέλουμε τα μνημεία του πολιτισμού και των δύο κοινοτήτων, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, να αποτελούν τους διαύλους επικοινωνίας, συνεργασίας και αλληλοκατανόησης, και τις γέφυρες που θα ενώνουν και όχι να χωρίζουν».

«Εμείς οι Έλληνες χριστιανοί της Κύπρου» επεσήμανε ο Κύκκου Νικηφόρος

«καλούμε τους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας να ενώσουμε πάνω στα ιερά αυτά θυσιαστήρια τα χέρια, και από κοινού να εργαστούμε για την επανένωση της πατρίδας μας σε συνθήκες ασφάλειας, ελευθερίας και δημοκρατίας, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό κεκτημένο, τον Ευρωπαϊκό πολιτικό πολιτισμό και τις αρχές του Διεθνούς Δικαίου».

Πρόεδρος Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Σε χαιρετισμό που απηύθυνε στα εγκαίνια της Φωτογραφικής Έκθεσης, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κ. Hans-Gert Pöttering, αφού εξήρε τον πολιτισμό της Κύπρου και τη σημαντική συνεισφορά της στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό, έκανε ειδική μνεία στην κατάσταση των εκ-

κλησιών και των αρχαιολογικών χώρων στα κατεχόμενα. Αναφερόμενος, στη συνέχεια, στο «υπό συνεχή ξένη κατοχή βόρειο μέρος της Κύπρου», τόνισε ότι «δυστυχώς, ένα σημαντικό κομμάτι της αρχαιολογικής και θρησκευτικής κληρονομιάς, που βρίσκεται σε αυτό το μέρος της Κύπρου έχει υποστεί ζημιές ή έχει παρανόμως απομακρυνθεί τα τελευταία 30 χρόνια». Μετέφερε, ακόμη, την έγνοια και την αγωνία της Ευρωπαϊκής Οικογένειας για τη συνεχιζόμενη καταστροφή στα κατεχόμενα, λέγοντας χαρακτηριστικά ότι: «η διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου δεν είναι υπόθεση μόνο των Κυπρίων, αλλά επηρεάζει, ταυτόχρονα, ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και συνεπώς εναποθέτει στην Ευρωπαϊκή Ένωση την ευθύνη για να αναλάβει δράση».

Ευρωβουλευτής Παναγιώτης Δημητρίου

Από πλευράς του, ο Ευρωβουλευτής κ. Παναγιώτης Δημητρίου αναφέρθηκε στις σχετικές πρωτοβουλίες που έχει λάβει κατά καιρούς και τις οποίες υιοθέτησε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Παρέπεμψε στη Γραπτή Δήλωση του Ευρωκοινοβουλίου για την προστασία της θρησκευτικής κληρονομιάς στα κατεχόμενα και στην υιοθέτηση της τροπολογίας του στον Προϋπολογισμό της ΕΕ (2008) για διενέργεια μελέτης ύψους 500.000 ευρώ για τη διερεύνηση της κατάστασης της πολιτιστικής κληρονομιάς στα κατεχόμενα. Καταλήγοντας, ο κ. Δημητρίου κάλεσε την Ευρωπαϊκή Ένωση να παρέμβει δραστικά για τη διάσωση της θρησκευτικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου. ■

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΥΚΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΛΛΥΡΙΑΣ

κ. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ

ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ: «ΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΟΥΜΕΝΗ ΚΥΠΡΟ: ΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΜΙΑΣ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ»

Κύριε Πρόεδρε του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,
κ.κ. Ευρωβουλευτές,
Κυρίες και Κύριοι,

Η ανθρωπότητα μετά από εκατόμβες θυσιών, μετά από ποταμούς αιμάτων ήλθε στον εαυτό της και θέσπισε ανθρώπινα δικαιώματα και συνέπηξε οργανισμούς προς προστασία και διαφύλαξη της ειρήνης και του δικαίου, αλλά και προς προστασία όλων των μνημείων πολιτισμού, ως πολιτιστικής κληρονομιάς όλης της ανθρωπότητας.

Τα αρχαιολογικά μνημεία εκάστης επί μέρους χώρας συναποτελούν τα κάτοπτρα του πολιτισμού της ανθρωπότητας και τον υπομνηματισμό της ιστορίας της. Γι' αυτό και σύμφωνα με την UNESCO, πρέπει τα μνημεία αυτά του πολιτισμού να αποτελούν τους κρίκους της συνεργασίας και της αλληλοκατανόησης των λαών.

Η δική μου η πατρίδα, η Κύπρος, αδιάσπαστο, όσο και βάνουσα δοκιμαζόμενο κομμάτι της Ευρώπης, πού η γεωγραφική της θέση στις εσχατιές της Ανατολικής Μεσογείου την κατέστησε, από την αρχαιότητα ήδη, σταυροδρόμι λαών και χοάνη πολιτισμών, είναι κατάσπαρτη από μνημεία πολιτισμού, των οποίων τα παλαι-

ότερα αρχαιολογικά κατάλοιπα ανιχνεύονται πριν από 9000 χρόνια.

Δυστυχώς, όμως, δύνοντας του 20ού αιώνας η Κύπρος γνώρισε τη στρατιωτική εισβολή μιας γειτονικής χώρας, της Τουρκίας και τη συνακόλουθη εσκεμμένη καταστροφή πολιτιστικών μνημείων με πρώτη απώλεια τα θρησκευτικά μνημεία που είναι το τιμαλφέστερο ενός λαού (Μοναστήρια, Εκκλησίες, αγιάσματα, εικόνες, ψηφιδωτά και ιερά σκεύη της χριστιανικής θρησκείας).

Το 1974, παρά τις οικουμενικές διακηρύξεις, η Τουρκία εισέβαλε με απηνή αγριότητα στην Κύπρο και έφερε καταστροφή, που συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Μετά τον εκτοπισμό του χριστιανικού πληθυσμού από τις πατρογονικές του εστίες, μετά τον εγκληματικό εποικισμό με πληθυσμούς από τα βάθη της Ανατολίας, μετά την παράνομη αλλαγή των αρχέγονων τοπωνυμίων της κατεχόμενης Κύπρου με άλλα τουρκικά, οι χριστιανικοί ναοί το μόνο ορατό σημείο της χριστιανικής παρουσίας στη Βόρεια Κύπρο, συστηματικά και εσκεμμένα επιδιώκεται να εξαλειφθεί.

Χριστιανικοί ναοί – μνημεία παγκόσμιας σημασίας, ερειπώθηκαν και βεβηλώθηκαν, απογυμνώθηκαν από τα εκκλησιαστικά σκεύη, τα

εικονοστάσια και τις εικόνες τους. Ψηφιδωτά και τοιχογραφίες βάνουσα τεμαχίστηκαν και αποτοιχίστηκαν και παράνομα διοχετεύτηκαν στις αγορές του εξωτερικού.

Καμπάνες, θύρες, παραθυρόφυλλα και σταυροί αφαιρέθηκαν και εξαφανίστηκαν.

Όσες από τις Εκκλησίες δεν γκρεμίστηκαν ή δεν μετατράπηκαν σε Οθωμανικά τεμένη, παραδόθηκαν σε αλλότριες χρήσεις. Χρησιμοποιούνται σήμερα από το κατοχικό καθεστώς ως ποδοσφαιρικές λέσχες, θέατρα, ξενοδοχεία, γραφεία σωματείων, εκθεσιακοί χώροι, εργαστήρια, αποθήκες, καταστήματα, νεκροτομεία, αχυρώνες, ορνιθώνες και στάβλοι αλόγων ζώων.

Ποτέ στο πλούσιο και περιπετειώδες παρελθόν της η Κύπρος δεν έζησε σε τέτοιο βαθμό την καταστροφή της πολιτιστικής της κληρονομιάς, όσο σήμερα με τη μεθοδευμένη και συνεχιζόμενη καταστροφή από το τουρκικό κατοχικό καθεστώς.

Η παρούσα έκθεση, καρπός ερευνητικού προγράμματος του Μουσείου της Ιεράς Μονής Κύκκου, παρουσιάζει με φωτογραφίες τη συντελούμενη στην κατεχόμενη βόρεια Κύπρο πολιτιστική καταστροφή με στόχο την ευαισθητοποίησή σας, την ευαισθητοποίηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, την ευαισθητοποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ευαισθητοποίηση της διεθνούς κοινωνίας, ώστε να ασκηθεί αποτελεσματική πίεση και να σταματήσει το κακό, να επιστραφούν, δηλαδή, οι χριστιανικοί αυτοί χώροι λατρείας στον νόμιμο ιδιοκτήτη τους την Εκκλησία της Κύπρου, ώστε να προχωρήσουμε στην επιδιόρθωση, ανακαίνιση και επαναλειτουργία τους.

Η παρούσα φωτογραφική έκθεση είναι μια κραυγή αγωνίας για τα πολιτιστικά μνημεία στην κατεχόμενη Κύπρο που μεθοδικά καταστρέφονται και φτωχαίνει ο πανευρωπαϊκός και παγκόσμιος πολιτισμός.

Η συνείδηση του πολιτισμένου κόσμου δεν είναι δυνατό να συνεχίζει τον εφησυχασμό της

μπροστά στην τραγωδία αυτή που συντελείται καθημερινά. Δεν είναι δυνατό πλέον να κλείνουμε τα μάτια μπροστά στην πολιτιστική αυτή αιμορραγία στο σώμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα χριστιανικά μνημεία πολιτισμού στην κατεχόμενη από τα τουρκικά στρατεύματα βόρεια Κύπρος, όσο δεν θα αποκαθίστανται θα στέκουν εκεί ακρωτηριασμένα, βεβηλωμένα και κατεστραμμένα, για να καταγγέλλουν τους μισαλλόδοξους κατακτητές που τα τραυμάτισαν και να ζητούν δικαίωση από όλο τον πολιτισμένο κόσμο.

Ας γίνει η παρούσα φωτογραφική έκθεση εγερτήριο σάλπισμα για όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, ώστε να αφήσει την εκνευριστική αδιαφορία της και να μετασχηματίσει τον εφησυχασμό της σε ενέργεια και δράση προς προστασία της κοινής μας αυτής Ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς.

Εμείς οι Έλληνες χριστιανοί της Κύπρου, πιστεύουμε στην Ευρώπη. Πιστεύουμε στον πολιτισμό που κουβαλά η Ευρώπη για πολλούς αιώνες μέσα της, και που έχει ως αφετηρία και βάση το πνεύμα της ανοχής, της αλληλεγγύης, της συνεργασίας και της αγάπης. Εμείς οι Έλληνες χριστιανοί της Κύπρου θέλουμε τα μνημεία του πολιτισμού και των δύο κοινοτήτων, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, να αποτελούν τους διαύλους επικοινωνίας, συνεργασίας και αλληλοκατανόησης, και τις γέφυρες που θα ενώνουν και όχι να χωρίζουν.

Εμείς οι Έλληνες χριστιανοί της Κύπρου καλούμε τους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας να ενώσουμε πάνω στα ιερά αυτά θυσιαστήρια τα χέρια και από κοινού να εργαστούμε για την επανένωση της πατρίδας μας σε συνθήκες ασφάλειας, ελευθερίας και δημοκρατίας, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό κεκτημένο, τον Ευρωπαϊκό πολιτικό πολιτισμό και τις αρχές του Διεθνούς Δικαίου.

Εύχομαι ο Θεός της αγάπης και της ειρήνης να είναι μαζί σας. ■